

באסה

פנזין אוהדי הפועל ת"א

גיליון 2* (מהדורת קורונה) 20.12.2020

פועלי כל העולם התאחדו!

הודעת האירגון

כבר מעל לתשעה חודשים שחל איסור על כניסת אוהדים למגרשי הספורט. תשעה חודשים בהם הספורט המקצועני המשיך להתקיים תוך התעלמות מוחלטת מסיבת קיומו: קהל האוהדים. המדיניות המובלט צריכה תמיד לשים את אלו בראש סדר העדיפויות, הרבה לפני גופי השידור, ההימורים, נותני החסויות ובעלי ההון.

בפועל, המדיניות שונה לחלוטין. באותה מציאות שבה שישים אוהדים מוכים ונלקחים למעצר על ידי המשטרה משום שצפו בהקרנת משחק בשטח פתוח, 200 'נותני-חסויות' יושבים ביציעי יד-אליהו ונהנים מכל מה שכסף ושחיתות מקנים בעסקנות הספורט הישראלי (ובמדינה בכלל). מקרים אלו הם סימפטומים: בתשעת החודשים האחרונים לא היה ספק בכלל מהו סדר העדיפויות, ובמקום האחרון - תראו מופתעים - הקהל.

למרות זאת, ואף על פי שישנם גורמים אשר היו שמחים כי דבר זה לא יקרה לעולם, חזרת הקהל למגרשים היא דבר הנראה באופק. תהיה זו הנחה סבירה כי עם כניסת החיסונים והלחץ הכלכלי מצד הקבוצות, לבסוף תונהג מדיניות כלשהי של חזרת קהל. חזרה זו טומנת בחובה מספר מלכודים. כאמור, בהיותנו אחרונים בסדר העדיפויות אין לנו את הפריבלגיה לשכוח זאת, ועלינו להיות מודעים למלכודים אלה.

מוכרחים לזכור: הריסת תרבות האוהדים היא תהליך מונהג ומכוון. החל מכיסוי טריבונות בכיסאות, העלאת מחירי כרטיסים, איסור על אביזרי עידוד, שעות משחק לא נגישות וכו'. חובה עלינו להתנגד לכל רמיסה נוספת של תרבות היציעים בחסות הקורונה. הנחלת שימוש בכרטיסי מתחסן תסלול את הדרך לכרטיסי אוהד והקמת מאגרי מידע של אוהדים. כבר ראינו כיצד צעדים כאלה מחריבים את התשוקה ברחבי המגרשים בעולם והופכים אותם ליציעי תיאטרון. כמו כן, אירועי פריצות למאגרי מידע מסוג זה כבר הפכו לדבר שבשגרה. סכנה נוספת היא מתווה שיאפשר רק למספר מועט של אוהדים להיכנס אל תחומי האצטדיון. עלינו ועל המועדון לפעול ולהבטיח שאף אוהד לא ישאר מאחור (!), במיוחד בעונה בה דחיפה מהקהל יכולה להיות ההבדל בין ליגה לאומית לבין הישאות בליגת העל.

בינתיים באמירויות...

כסף חאלק? יש לך 12 מיליון לקנות את הפועל בחינם?

פינת ההיסטוריה - דרבי כדורגל (29 באפריל 1989) / איש מהשורה

בעונת המשחקים 1987-1988 זכתה "הפועל" תל-אביב באליפות המדינה, כשנה לאחר מכן בסיום עונת 1989-1988 ירדה לראשונה בתולדותיה לליגה השנייה. הזרעים לירידת הליגה נזרעו כבר בעונת האליפות, הנהלת הקבוצה (בזמנים ההם מונתה על ידי עסקני מועצת הפועלים) הבטיחה מענקי אליפות לשחקנים אבל ללא יכולת לעמוד בהתחייבות. בקיץ 1988 כאשר הבינו השחקנים, שלא יקבלו את המענקים והבינו כי גם קיים חשש לגבי תשלום משכורותיהם בעונה הבאה, הם החלו בצעדי מנע כמו החרמת האימונים והפיכת שולחנות העסקנים במועצת הפועלים (במקום משכנה ההיסטורי - "בית ברנר"). בשלב זה ההתאחדות לכדורגל נכנסה לתמונה, מדברי השחקנים השתמע כי חתמו על חוזים כפולים והקבוצה הועמדה לדין משמעתי. הוחלט להענישה בהפחתת 4 נקודות ליגה וכן נגזרו עונשי הרחקה של עד 8 משחקים לחלק גדול מהשחקנים. מכאן ואילך כל עונת המשחקים היתה סיוט מתמשך, זאת למרות שמרבית סגל השחקנים מעונת האליפות נותר בקבוצה. המשכורות לא שולמו בזמן והשחקנים השביתו האימונים ואף לא הופיעו לשני משחקי ליגה. ללא משכורות, ללא אימונים סדירים וללא מוטיבציה מיוחדת, השחקנים הציגו יכולת חלשה והקבוצה תפסה מקומה בתחתית הטבלה. רגע שפל בלתי נשכח היה כאשר מועצת ההימורים החליטה להוציא את משחקי הקבוצה מטבלת ההימורים השבועית (לדור הצעיר, בשנים הן לא היה קיים טוטו-וינר אלא היה הימור על טופס שבועי אחד בלבד שכלל 15 משחקים).

נקודת אור באפלה: לאור הנסיבות, ירידת הליגה היתה עניין של זמן. כאשר חולקה הליגה לפלייאוף עליון ותחתון, הקבוצה היתה במקום לפני אחרון עם 22 נקודות, מקדימה רק את "הפועל" טבריה שצברה 20 נקודות. בשני המחזורים הראשונים בפלייאוף התחתון הפסידה הקבוצה במחזור השלישי היה צפוי משחק דרבי מול "מכבי". עבור השחקנים והאוהדים של מכבי היתה זו הזדמנות חגיגית לתקוע מסמר בארון הקבורה של "הפועל" בדרכה אל הליגה השנייה. במחצית הדרבי התוצאה 1-2 ל"מכבי". במחצית השנייה "מכבי" גילתה עדיפות, והדבר הביא לכך שבדקה ה-70 החלה שירת אלפי אוהדי "מכבי" למילות השירים "שלוש שער 7" (השער המרכזי של אוהדי "הפועל" בתקופה ההיא) ו"שלוש לך הפועל". היתה זו קריאת השכמה לשחקני "הפועל" לשוב ולהילחם על כבודם העצמי ועל כבודה של החולצה האדומה, דבר שלא עשו במשך כל עונת המשחקים עד אותם הרגעים. ואכן, בדקות לאחר מכן התרחש מהפך הרואי. בדקה ה-79 משה סיני בישל שער נגיחה לדוד שרביט. בדקה ה-83 סחט שרביט פנדל, וסיני השלים את המהפך מהנפך מהנקודה הלבנה. כמיטב המסורת האדומה בדקות הבאות עד סיום המשחק הפועל" נסוגה לבונקר מפואר עד שריקת הסיום. היתה זו נקודת אור באפלה בעונה עגומה, אותם השחקנים שלא שיחקו זמן רב בגלל עונשים ושביתות מצאו שוב לרגע קט את התשוקה לשחק בשביל החולצה האדומה, ולשלוח הביתה את "מכבי" ואוהדיה בבושת פנים. כמה אלפי אוהדים אדומים שהטריחו את עצמם לבלומפילד חרף מצבה המקצועי של הקבוצה זכו לצפות במשחק בלתי-נשכח ובאותו הזמן מול מכשירי הרדיו צהלו אלפי אדומים נוספים. בעקבות הניצחון האוהדים החלו לפנטז על מסע ניצחונות שישאיר את הקבוצה בליגה הראשונה אולם הניצחון בדרבי היה רגע של אושר חד פעמי באותה עונה. במחזורים הבאים חזרו השחקנים להציג יכולת חלשה, ובסיום העונה נשרה "הפועל" לראשונה בתולדותיה לליגה השנייה (הארצית).

מהות הזהות: על ערכם של ערכים במאה ה-21 / אדם פשוט

שנת 2020 הייתה מוזרה לכולם, אך לאוהדי הספורט יותר. בתור מי שהתאהב בהפועל במגרש כילד, תחושתי האישית היא שגם אם היינו משחקים כדורגל ברמה סבירה או אפילו גבוהה, היה לי קשה לראות משחק בטלוויזיה, בטח ובטח כשאין קהל באצטדיון שיכניס קצת חיות לאור הכחול והמרצד של המסך. כמו בתחומים אחרים, גם פה נראה שהקורונה חושפת דברים לגבי מצב העניינים ונותנת הזדמנות טובה לחשוב ולנתח את המציאות. במקרה שלנו, אוהדי הפועל, אני חושב כי כדאי יהיה לדון בשתי מילים שברוני הכדורגל העסקי לבטח רוצים שנשכח: מהות זהות. מועדוני הספורט בארץ נולדו עם זהות זיהוי ברורים. מתחילת המאה הקודמת החברה היהודית בארץ ומחוץ לה היתה מחולקת לפי השתייכות חברתית-פוליטית ברוב תחומיה, החל מתנועות נוער וקופות חולים ועד לשיכונים ולבנקים. בעוד שבפולין, לדוגמה, מועדוני הספורט היהודיים התחלקו בין המועדונים של ארגון ה-"בונד" הלא ציוני לבין המועדונים הציוניים (על רקע זה, ראוי לציין את היריבות המרה של המועדונים היהודיים בקרקוב), בארץ ישראל מירב הקבוצות השתייכו לשלוש אגודות שסימלו שלוש תנועות בחברה: תנועת העבודה הסוציאליסטית (הפועל), הציונים הכלליים הבורגניים-ליברלים (מכבי), ותנועת החירות הלאומנית (בית"ר).

המועדון שלנו קם מתוך אגודת ספורט "הפועל", אגודה של הפועלים ולמען הפועלים, וזאת בניגוד למועדונים "המקצועיים" אשר בהם המסחר השחית כל חלקה טובה. "ספורט לאלפים ולא לאלופים" היה המוטו, כאשר בתחילת דרכה של האגודה היו בהסתדרות אף כאלה שקראו לקיום ליגה בין קבוצות פועלים בלבד, ולא לשתף פעולה בשום דרך עם מועדונים "בורגניים" או "פאשיסטים". סמל הקבוצה בגלגולו האחרון נשא את הספורטאי במסגרת הפטיש והמגל על רקע אדום, בהשפעת מהפכת אוקטובר, וסימל את החיבור בין האיכרים לעובדי התעשייה. בניגוד לאגודות הספורט היהודיות האחרות, נותר סמל זה, עד היום, ללא אף סממן לאומי.

במהלך השנים נעשו מספר עוולות לסימבוליקה הסוציאליסטית של המועדון. בעוד האגודה השתייכה להסתדרות העובדים הכללית, מפלגת מפא"י, אשר הייתה הגדולה ביותר, טיהרה מתוכה כל אופוזיציה וסימנה את הדרך למפנה משיח מעמדי לשיח לאומי. דוגמה לכך אפשר למצוא בפלוגות "הפועל", מיליציה אשר כביכול הוקמה על מנת להגן על העובדים ולהוות כח נגד לפלוגות "בית"ר", אך מהר מאוד ובשליחות מפא"י תקפה פועלים ערבים והשחיתה או החרימה את סחורתם כחלק מהרעיון של "עבודה עברית". בנוסף, היא לקחה חלק פעיל בשבירת שביתות (כשהמקרה הידוע ביותר הוא דיכוי מרד הימאים בחיפה). מרגע שפא"י עלתה לשלטון היא הנהיגה מדיניות גזענית כלפי ערבים, עדות המזרח וכל מי שמוצאו אינו אירופאי. על אף שהפועל הייתה מזוהה עם ההסתדרות, אשר מפא"י הייתה בה הכח הדומיננטי, תמכו בה גם רבים בתנועת העבודה אשר היוו אופוזיציה למדיניותה הגזענית והאנטי חברתית של מפא"י, והפועל אף פעם לא הפכה לקבוצת הממסד כמו שלעיתים מנסים לצייר אותה (דוגמת ריאל מדריד של פרנקו, דינמו בוקרשט של צ'אוצ'סקו או מכבי תל אביב בכדורסל).

שנים לאחר מכן, המפא"יניקים עדיין מנסים לצייר את זהות המועדון כזהותם. אותם אנשים אשר החריבו את ההסתדרות; וויתרו על בעלות באשר לאצטדיון בלומפילד; הפריטו את המועדון; הכניסו לסמלו לוגו מסחרי "למען הצלחה המקצועית" (כתר); דחו את ג'קי בן זקן בגלל מוצאו; אותם אנשים כעת מתראיינים ומכאז את האוהדים בהנפת סמלי פטיש ומגל והכשלת נסיונותיהם למכור את הקבוצה לאוליגרך רוסי (אשר סביר שעשה את הונו בגניבת רכוש ציבורי במהלך השנים שלאחר נפילת בריה"מ).

הצלחה ספורטיבית היא מטרה חשובה, אך אסור לה לבוא על חשבון הזהות. עלינו האוהדים לסלק מתוכנו את אותם עסקנים ממסדיים שרוצים למסחח את המועדון, תוך חשיבה קצרת טווח והתנהלות כלכלית הרסנית. עלינו לנער מעלינו את מורשתם ולזקק את הערכים המקוריים אשר בשמם הוקם המועדון. זהותנו היא מהותנו, ספורט עממי למען האדם הפשוט, ללא אפליה, גזענות ומיסחור. משמעות החיים היא חיים עם משמעות, ומהותו של מועדון היא זהותו. בתקופה בה בעלי הון זרים עושים במועדונים כבשלהם, עלינו להיות עירניים וביקורתיים כלפי כל מהלך שמתבצע, ולא להסתכל מהחלון בעת שהרכבת עוזבת את התחנה. אדישות היא משקל עודף שחובה עלינו להפטר ממנו.

